

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра громадського здоров'я та управління охороною здоров'я
Навчальний рік **2021-2022**

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

**СОЦІАЛЬНА МЕДИЦИНА, ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я ТА ОСНОВИ
ДОКАЗОВОЇ МЕДИЦИНИ**
(назва навчальної дисципліни)

Нормативний чи вибірковий освітній компонент Нормативний
Форма здобуття освіти Очна

Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність 221 «Стоматологія»

Освітньо-професійна програма «Стоматологія»

Другого (магістерського) рівня вищої освіти

Курс 5-й

Силабус навчальної дисципліни
затверджений на засіданні кафедри
громадського здоров'я та управління
охороною здоров'я

Протокол від
“27” серпня 2021 року № 13

Завідувач кафедри

(підпис) Огнєв В.А.
(прізвище та ініціали)

“27” серпня 2021 року

Схвалено методичною комісією ХНМУ з
проблем
громадського здоров'я

Протокол від
“01” вересня 2021 року № 2

Голова

(підпис) Огнєв В.А.
(прізвище та ініціали)

“01” вересня 2021 року

РОЗРОБНИКИ СИЛАБУСУ:

1. Огнєв В.А. – д. мед. н., професор, завідувач кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я;
2. Сокол К.М. - к. мед. н., професор кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я;
3. Усенко С.Г. – к. мед. н., доц., доцент кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я;

Дані про викладачів, що викладають освітній компонент

Прізвище, ім'я по батькові викладача	Огнєв Віктор Андрійович , д. мед. н., професор, завідувач кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я;
Професійні інтереси, посилення на профайл викладача (на сайті університету, кафедри, в системі Moodle та інше)	Соціальна медицина, громадське здоров'я та основи доказової медицини, Громадське здоров'я, Основи громадського здоров'я, Доказова медицина з основами сучасної епідеміології, Біостатистика, Організація медико-соціального наукового дослідження, Комунікація в сфері охорони здоров'я Сайт університету: http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=232%3A2011-05-19-08-08-34&catid=7%3A2011-05-05-09-09-08&Itemid=27&lang=uk ACU: http://31.128.79.157:8080/profile Moodle: http://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=4918 ORCID: https://orcid.org/0000-0001-7319-1424 Scopus: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57208735130
Контактний телефон	+38-099-95-47-120, 057-707-73-20
Корпоративна пошта викладача	va.ohniev@ knmu.edu.ua
Консультації	понеділок 15.30-17.00
Локація (очні)	Ауд. кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я

Прізвище, ім'я по батькові викладача	Усенко Світлана Георгіївна , к. мед. н., доц., доцент кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я;
Професійні інтереси,	Соціальна медицина, громадське здоров'я та основи доказової медицини, Громадське здоров'я, Міжнародні організації в системі

посилання на профайн викладача (на сайті університету, кафедри, в системі Moodle та інше	охорони здоров'я, Доказова медицина з основами сучасної епідеміології, Біостатистика, Соціально-значимі неінфекційні хвороби Сайт університету: http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=232%3A2011-05-19-08-08-34&catid=7%3A2011-05-05-09-09-08&Itemid=27&lang=uk ACU: http://31.128.79.157:8080/profile Moodle: http://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=791 ORCID: https://orcid.org/0000-0003-1438-0668 Scopus: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57218347171 Науковці України: http://irbis-nbuv.gov.ua/ASUA/0031829
Контактний телефон	+38-050-343- 24-36, 057-707-73-88
Корпоративна пошта викладача	sh.usenko@knmu.edu.ua
Консультації	вівторок 15.30-17.00
Локація (очні)	Ауд. кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я

Прізвище, ім'я по батькові викладача	Сокол Костянтин Михайлович , к. мед. н., професор кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я;
Професійні інтереси, посилання на профайн викладача (на сайті університету, кафедри, в системі Moodle та інше	Соціальна медицина, громадське здоров'я та основи доказової медицини, Громадське здоров'я, Доказова медицина з основами сучасної епідеміології, Біостатистика, Соціальна медицина, громадське здоров'я Сайт університету: http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=232%3A2011-05-19-08-08-34&catid=7%3A2011-05-05-09-09-08&Itemid=27&lang=uk ACU: http://31.128.79.157:8080/profile Moodle: http://distance.knmu.edu.ua/user/profile.php?id=141 ORCID : 0000-0001-6849-579X
Контактний	+38-050-423-10-82, 057-707-73-20

телефон	
Корпоративна пошта викладача	km.sokol@ knmu.edu.ua
Розклад занять	Відповідно до розкладу навчального відділу
Консультації	Середа 15.30-17.00
Локація (очні)	Ауд. кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я

ВСТУП

Силабус навчальної дисципліни «Соціальна медицина, громадське здоров'я та основи доказової медицини» складений відповідно до освітньо-професійної програми (далі ОПП) та Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт), другий (магістерський) рівень, галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 221 «Стоматологія», ОПП – «Стоматологія».

Опис навчальної дисципліни (анотація) передбачає опанування основних понять та термінів організації охорони здоров'я, особливостей нормативно-правового забезпечення в охороні здоров'я та сучасної стратегії реформування системи охорони здоров'я, особливостей організації надання первинної, спеціалізованої та вузькоспеціалізованої медичної допомоги, стаціонарної та екстреної, а також паліативної та хоспісної допомоги. А також вивчення особливостей медичного забезпечення людей літнього віку, охорони материнства та дитинства, організації медичної експертизи втрати працездатності, опанування засад методики проведення експертних оцінок якості медичної допомоги населенню, аналізу чинників впливу на діяльність закладів охорони здоров'я, вивчення особливостей управління охороною здоров'я, прийняття управлінських рішень та реалізації сучасного підходу електронного здоров'я.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є: сучасні підходи та особливості організації охорони здоров'я в Україні.

Міждисциплінарні зв'язки: «Соціальна медицина, громадське здоров'я та основи доказової медицини» інтегрується з дисциплінами: «Основи громадського здоров'я», «Інформатизація в сфері громадського здоров'я», «Епіднагляд та оцінка стану здоров'я і благополуччя населення», «Економіка і фінансування охорони здоров'я», а також з вибірковими дисциплінами «Правові аспекти медичної діяльності», «Етичні норми в громадському здоров'ї», «Управління якістю в сфері охорони здоров'я», «Основи доказової медицини».

Пререквізити: вивчення дисципліни передбачає опанування теоретичних знань та практичних навичок з організації охорони здоров'я та їх застосування у здійсненні практичної діяльності фахівця з громадського здоров'я, зокрема

здобувачі вищої освіти мають ознайомитися з базовими системами охорони здоров'я, їх особливими рисами; з'ясувати сучасні проблеми забезпечення медико-санітарної допомоги населенню; вивчити нормативно-правові документи щодо організації охорони здоров'я населення; вивчити сучасний стан та перспективи реформування системи охорони здоров'я України; ознайомитися з основними засадами та особливостями організації надання первинної, позалікарняної (спеціалізованої та вузькоспеціалізованої), стаціонарної медичної допомоги населенню; вивчити особливості медико-соціального забезпечення населення літнього віку, надання паліативної та хоспісної допомоги; опанувати особливості організації та змісту роботи закладів системи охорони материнства та дитинства; засвоїти зміст та засади аналізу діяльності служби екстреної (швидкої) медичної допомоги; опанувати методики проведення експертних оцінок якості медичної допомоги населенню та аналізу чинників, що впливають на діяльність закладів охорони здоров'я; опанувати теоретичні та практичні засади організації експертизи втрати працездатності; ознайомитися з особливостями управління охороною здоров'я та прийняття управлінських рішень; ознайомитися з сучасною системою «Електронне здоров'я» та вивчити особливості використання електронних засобів в охороні здоров'я в сучасних умовах.

Постреквізити: Вивчення даної дисципліни є одним з невід'ємних компонентів підготовки висококваліфікованого спеціаліста у сфері громадського здоров'я, що має системне уявлення про організацію та основні засади та особливості функціонування системи охорони здоров'я країни та здатен застосовувати ці знання для здійснення професійної діяльності в сфері громадського здоров'я.

Для успішного проходження курсу здобувачеві необхідно вчасно виконувати всі завдання викладача, при виявленні питань чи проблем з їх виконанням завчасно звертатися до викладача.

Вивчення дисципліни завершується диференційним заліком, тому в процесі вивчення різних тем здобувачам доцільно звертати увагу на питання, що виносяться на диференційний залік.

Посилання на сторінку навчальної дисципліни в MOODLE

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Метою вивчення навчальної дисципліни є

оволодіння здобувачами вищої освіти сучасними знаннями з організації системи охорони здоров'я в державі в цілому та за окремими напрямками, її нормативно-правового регулювання та тенденцій й перспектив реформування системи охорони здоров'я, а також опанування навичок використання цих знань в здійсненні професійної діяльності в громадському здоров'ї.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є

знання основних теоретичних понять організації охорони здоров'я; типів систем охорони здоров'я, їх характеристики, переваг і недоліків; сутність та ключові аспекти організації охорони здоров'я України, стратегію та основні

характеристики і проблеми реформування системи охорони здоров'я; нормативно-правове забезпечення в охороні здоров'я; сутність первинної медичної допомоги та особливості її організації; види медичної допомоги за змістом і ступенем складності та засади організації спеціалізованої та вузькоспеціалізованої медичної допомоги, заклади та лікарів, що їх надають; особливості надання стаціонарної медичної допомоги, реформування її та організаційні форми медичного забезпечення окремих груп населення; сутність госпітальних округів, принципи їх створення та роль в сучасній системі охорони здоров'я; зміст, значення та особливості організації медичного забезпечення населення літнього віку, надання паліативної та хоспісної допомоги; сутність та зміст системи охорони материнства і дитинства, організації роботи закладів системи охорони материнства та дитинства; зміст екстреної медичної допомоги, її систему, завдання та особливості реформування, структуру, завдання та функції, взаємодію з різними медичними закладами; основні поняття та терміни якості медичної допомоги, методики оцінки якості; чинники, що впливають на ефективність діяльності закладів охорони здоров'я та використання статистичних методів для аналізу діяльності закладів охорони здоров'я й визначення впливу чинників; особливості організації медичної експертизи втрати працездатності; базові засади управління охороною здоров'я та прийняття управлінських рішень, управління персоналом; особливості сучасної системи «Електронне здоров'я» та надання інформації, ресурсів і послуг охорони здоров'я з використанням електронних засобів.

– навчитися: розрізняти відмінності типів систем охорони здоров'я, визначати їх переваги та недоліки, характеризувати фінансове та кадрове забезпечення систем охорони здоров'я; працювати з нормативно-правовими документами у сфері охорони здоров'я; працювати з інформацією з різних джерел щодо реформування системи охорони здоров'я України, визначати проблеми, стан та перспективи реформ та стану системи охорони здоров'я; застосовувати знання з організації охорони здоров'я в країні, особливостей системи охорони здоров'я України в цілому та за основними її напрямками для аналізу ситуації, виявлення проблем та складних питань, а також розробки та впровадження заходів в громадському здоров'ї, визначення сфер та організацій системи охорони здоров'я, що можуть бути задіяні в тих чи інших напрямках професійної діяльності в громадському здоров'ї, налагодження між секторальною взаємодією; аналізувати діяльність системи охорони здоров'я за різними рівнями та напрямками, належним чином координувати діяльність у сфері громадського здоров'я з особливостями організації надання медичної допомоги та розробляти пропозиції та заходи щодо її покращення, підвищення ефективності системи громадського здоров'я на цій основі; застосовувати методики оцінки якості медичної допомоги населенню та розробляти відповідні рекомендації та заходи щодо її удосконалення; здійснювати аналіз чинників, що впливають на діяльність закладів охорони здоров'я та розробляти заходи з покращення надання медичної допомоги; розуміти, аналізувати та використовувати в практичній діяльності знання та навички з медичної

експертизи втрати працездатності; застосовувати в професійній діяльності базові знання з управління охороною здоров'я, приймати виважені та обґрунтовані управлінські рішення; застосовувати електронні засоби та електронні інформаційні ресурси та системи для збору і аналізу інформації у сфері охорони здоров'я, оптимізації надання медичних послуг.

1.3. Компетентності та результати навчання

1.3.1 Вивчення навчальної дисципліни забезпечує опанування здобувачами вищої освіти **компетентностей**:

-інтегральні:

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері громадського здоров'я або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень, застосування наукових теорій та аналітичних методів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

-загальні:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності);
- здатність бути критичним і самокритичним;
- здатність приймати обґрунтовані рішення;
- здатність розробляти та управляти проектами;
- здатність діяти соціально відповідально та свідомо;
- здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;
- здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів);
- здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.

-спеціальні (фахові, предметні):

- здатність оцінювати, інтерпретувати, порівнювати та прогнозувати основні показники громадського здоров'я;
- здатність розробляти і пропонувати науково обґрунтовані варіанти стратегій, політик та заходів, спрямованих на збереження та зміцнення здоров'я населення, а також оцінювати їх ефективність;
- здатність організовувати заходи з нагляду за станом здоров'я населення з використанням міжсекторального підходу;
- здатність аналізувати вплив різних детермінант на здоров'я населення та обґрунтовувати відповідні заходи з їх попередження;

- здатність оцінювати ризики та обґрунтовувати доцільні дії у відповідь на надзвичайні ситуації у сфері громадського здоров'я;
- здатність аналізувати стратегії, політики та інтервенції в сфері громадського здоров'я та пропонувати заходи щодо підвищення ефективності використання наявних коштів;
- здатність створювати команду для діяльності у сфері громадського здоров'я і забезпечувати її ефективну роботу;
- здатність розробляти проекти надання послуг громадського здоров'я та профілактики (первинної, вторинної та третинної) захворювань, промоції здоров'я, та забезпечувати їх реалізацію;
- здатність застосовувати різні методики, стратегії та моделі викладання громадського здоров'я;
- здатність застосовувати наукові підходи щодо планування дизайну досліджень, збору даних, розповсюдження та використання результатів наукових досліджень у сфері громадського здоров'я;
- здатність здійснювати викладання основ громадського здоров'я у закладах освіти різного рівня, планувати та здійснювати заходи, спрямовані на розбудову належного рівня кадрових ресурсів для громадського здоров'я;
- здатність здійснювати наставництво та сприяти безперервному професійному розвитку фахівців з громадського здоров'я;
- здатність виконувати управлінські функції та організовувати надання послуг у сфері громадського здоров'я, забезпечувати контроль за якістю послуг, що надаються на належному рівні.

1.3.2. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття студентами наступних програмних результатів навчання:

ПРН 1 – Здобуття особою загальних та спеціальних фундаментальних і професійно-орієнтованих знань, умінь, навичок, компетентностей, необхідних для виконання типових професійних завдань, пов'язаних з її діяльністю в сфері охорони здоров'я на відповідній посаді

ПРН 2 – Знання у сфері громадського здоров'я та організації системи охорони здоров'я, розробки і впровадження належних заходів забезпечення здоров'я населення

ПРН 3 – Оцінювати основні демографічні та епідеміологічні показники, значення і тенденції зміни основних детермінант, що чинять вплив на здоров'я у розрізі різних груп населення в Україні, Європейському регіоні та світі, застосовувати основні поняття та концепції епідеміології та статистики при плануванні, проведенні та інтерпретації результатів досліджень

ПРН 6. Планувати і втілювати заходи профілактики стоматологічних захворювань серед населення для запобігання поширення стоматологічних захворювань.

ПРН 8. Визначати підхід, план, вид і принцип лікування стоматологічного захворювання (за списком 2) шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

ПРН 14. Аналізувати та оцінювати державну, соціальну та медичну інформацію з використанням стандартних підходів і комп'ютерних інформаційних технологій

ПРН 18. Усвідомлювати і керуватися у своїй діяльності цивільними правами, свободами і обов'язками, підвищувати загальноосвітній рівень.

1.3.3. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття студентами наступних **соціальних навичок (Soft skills):**

- Соціальні навички
- Лідерські якості
- Способи мислення

Навчання за ОП дозволяє здобути соціальні навички як через фахові освітні компоненти, які містять в собі соціальні елементи для роботи за напрямом основної дисципліни, блоку вибіркових дисциплін (які сприяють розвинення та вдосконалення способів мислення, професійних, світоглядних, громадських якостей, морально-етичних цінностей), так і через проходження практики, під час якої здобувачі освіти навчаються демонструвати толерантність, емпатію, вміння налагоджувати співробітництво з пацієнтом/клієнтом, колегами, проявляти лідерські якості, працювати в критичних умовах та логічно і системно мислити.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна форма навчання	
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 22 «Охорона здоров'я» (шифр і назва)	Нормативна	
Загальна кількість годин - 90	Спеціальність: 221 «Стоматологія» (шифр і назва)	Рік підготовки:	
		5-й	-й
		Семестр	
		7-й	8-й
Годин для заочної форми навчання: аудиторних – 40 самостійної роботи здобувача – 50	Освітній ступень магістр, ОПП «Стоматологія»	Лекції	
		10 год.	год.
		Практичні, семінарські	
		30 год.	год.
		Самостійна робота	
		50 год.	год.
		Індивідуальні завдання:	

		год.	
		Вид контролю:	
		Диф. залік	

2.1. Опис дисципліни

2.2.1 Лекції

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Види лекцій
1	Соціальна медицина та громадське здоров'я як наука. Доказова медицини, її значення для практики охорони здоров'я..	2	Оф-лайн, Он-лайн
2	Здоров'я населення: методологія вивчення та особливості демографічних процесів.	2	Оф-лайн, Он-лайн
3	Загальні тенденції захворюваності населення. Інвалідність та фізичний розвиток як показники здоров'я населення.	2	Оф-лайн, Он-лайн
4	Системи охорони здоров'я. Основні характеристики та організація надання медичної допомоги.	2	Оф-лайн, Он-лайн
5	Стоматологічне здоров'я населення та організація стоматологічної допомоги.	2	Оф-лайн, Он-лайн
	Всього лекційних годин	10	

2.2.3 Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Методи дослідження в доказовій медицині. Дизайн та організація статистичного дослідження.	2	Презентація, бесіда, розповідь-пояснення, ділова гра, моделювання процесів моделювання процесів вирішення ситуаційних та практичних завдань	ПК: Усне, письмове опитування, тестовий контроль, індивідуальні завдання Підсумковий контроль: диф. залік,
2	Відносні величини. Графічне	2	Презентація,	ПК: Усне,

	зображення статистичних даних.		бесіда, розповідь-пояснення, ділова гра, моделювання процесів моделювання процесів вирішення ситуаційних та практичних завдань	письмове опитування, тестовий контроль, індивідуальні завдання Підсумковий контроль: диф. залік,
3	Скринінг. Методика оцінки чутливості та специфічності скринінгових тестів.	2	Презентація, бесіда, розповідь-пояснення, ділова гра, моделювання процесів моделювання процесів вирішення ситуаційних та практичних завдань	ПК: Усне, письмове опитування, тестовий контроль, індивідуальні завдання Підсумковий контроль: диф. залік,
4	Оцінка вірогідності результатів дослідження. Параметричні критерії оцінки вірогідності отриманих результатів.	2	Презентація, бесіда, розповідь-пояснення, ділова гра, моделювання процесів моделювання процесів вирішення ситуаційних та практичних завдань	ПК: Усне, письмове опитування, тестовий контроль, індивідуальні завдання Підсумковий контроль: диф. залік,
5	Метод стандартизації.	2	Презентація,	ПК: Усне,

	Кореляційно-регресійний аналіз.		бесіда, розповідь-пояснення, ділова гра, моделювання процесів моделювання процесів вирішення ситуаційних та практичних завдань	письмове опитування, тестовий контроль, індивідуальні завдання Підсумковий контроль: диф. залік,
6	Методика обчислення та оцінка демографічних показників.	2	Презентація, бесіда, розповідь-пояснення, ділова гра, моделювання процесів моделювання процесів вирішення ситуаційних та практичних завдань	ПК: Усне, письмове опитування, тестовий контроль, індивідуальні завдання Підсумковий контроль: диф. залік,
7	Методика вивчення захворюваності населення. Обчислення та оцінка показників захворюваності.	2	Презентація, бесіда, розповідь-пояснення, ділова гра, моделювання процесів моделювання процесів вирішення ситуаційних та практичних завдань	ПК: Усне, письмове опитування, тестовий контроль, індивідуальні завдання Підсумковий контроль: диф. залік,
8	Первинна медична допомога на	2	Презентація,	ПК: Усне,

	засадах сімейної медицини.		бесіда, розповідь- пояснення, ділова гра, моделювання процесів моделювання процесів вирішення ситуаційних та практичних завдань	письмове опитування, тестовий контроль, індивідуальні завдання Підсумковий контроль: диф. залік,
9	Вторинна та третинна медична допомога населенню.	2	Презентація, бесіда, розповідь- пояснення, ділова гра, моделювання процесів моделювання процесів вирішення ситуаційних та практичних завдань	ПК: Усне, письмове опитування, тестовий контроль, індивідуальні завдання Підсумковий контроль: диф. залік,
10	Екстрена медична допомога населенню.	2	Презентація, бесіда, розповідь- пояснення, ділова гра, моделювання процесів моделювання процесів вирішення ситуаційних та практичних завдань	ПК: Усне, письмове опитування, тестовий контроль, індивідуальні завдання Підсумковий контроль: диф. залік,
11	Організація акушерсько-	2	Презентація,	ПК: Усне,

	гінекологічної допомоги та медичної допомоги дітям.		бесіда, розповідь-пояснення, ділова гра, моделювання процесів моделювання процесів вирішення ситуаційних та практичних завдань	письмове опитування, тестовий контроль, індивідуальні завдання Підсумковий контроль: диф. залік,
12	Організація медичної експертизи втрати працездатності.	2	Презентація, бесіда, розповідь-пояснення, ділова гра, моделювання процесів моделювання процесів вирішення ситуаційних та практичних завдань	ПК: Усне, письмове опитування, тестовий контроль, індивідуальні завдання Підсумковий контроль: диф. залік,
13	Промоція стоматологічного здоров'я. Доказова профілактика стоматологічних захворювань.	2	Презентація, бесіда, розповідь-пояснення, ділова гра, моделювання процесів моделювання процесів вирішення ситуаційних та практичних завдань	ПК: Усне, письмове опитування, тестовий контроль, індивідуальні завдання Підсумковий контроль: диф. залік,
14	Організація стоматологічної	2	Презентація,	ПК: Усне,

	допомоги населенню. Аналіз діяльності лікаря-стоматолога та стоматологічної поліклініки.		бесіда, розповідь-пояснення, ділова гра, моделювання процесів моделювання процесів вирішення ситуаційних та практичних завдань	письмове опитування, тестовий контроль, індивідуальні завдання Підсумковий контроль: диф. залік,
15	Підсумковий контроль	2		Підсумковий контроль: диф. залік
	Всього годин практичних занять	30		

2.2.5 Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Базові системи охорони здоров'я. Сучасні проблеми забезпечення медико-санітарної допомоги населенню та шляхи їх вирішення. Опрацювання навчальної літератури. Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми. Варіативне виконання індивідуальних завдань.	4	Лекція, презентація	Поточний контроль: Усне, письмове опитування, тестовий контроль. Підсумковий контроль: диф. залік
2	Стратегія реформування системи охорони здоров'я в Україні та нормативно-правового забезпечення в охороні здоров'я Опрацювання навчальної літератури. Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми. Робота з нормативно-правовими документами. Варіативне	2	Лекція, презентація	Поточний контроль: Усне, письмове опитування, тестовий контроль.

	виконання індивідуальних завдань.			Підсумковий контроль: диф. залік
3	Організація надання первинної медичної допомоги населенню. Опрацювання навчальної літератури. Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми. Робота з нормативно-правовими документами. Варіативне виконання індивідуальних завдань.	4	Лекція, презентація	Поточний контроль: Усне, письмове опитування, тестовий контроль. Підсумковий контроль: диф. залік
4	Організація позалікарняної (спеціалізованої та вузькоспеціалізованої) медичної допомоги населенню. Опрацювання навчальної літератури. Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми. Варіативне виконання індивідуальних завдань.	4	Лекція, презентація	Поточний контроль: Усне, письмове опитування, тестовий контроль. Підсумковий контроль: диф. залік
5	Організація стаціонарної медичної допомоги населенню. Опрацювання навчальної літератури. Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми. Варіативне виконання індивідуальних завдань.	4	Лекція, презентація	Поточний контроль: Усне, письмове опитування, тестовий контроль. Підсумковий контроль: диф. залік
6	Медико-соціальне забезпечення населення літнього віку. Опрацювання навчальної літератури. Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми. Варіативне виконання індивідуальних завдань.	2	Лекція, презентація	Поточний контроль: Усне, письмове опитування, тестовий контроль. Підсумковий контроль: диф. залік

				ий контроль: диф. залік
7	<i>Паліативна та хоспісна допомога.</i> Опрацювання навчальної літератури. Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми. Варіативне виконання індивідуальних завдань.	4	Лекція, презентація	Поточний контроль: Усне, письмове опитування, тестовий контроль. Підсумковий контроль: диф. залік
8	<i>Організація та зміст роботи закладів системи охорони материнства та дитинства.</i> Опрацювання навчальної літератури. Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми. Варіативне виконання індивідуальних завдань.	4	Лекція, презентація	Поточний контроль: Усне, письмове опитування, тестовий контроль. Підсумковий контроль: диф. залік
9	<i>Аналіз діяльності служби екстреної (швидкої) медичної допомоги.</i> Опрацювання навчальної літератури. Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми. Варіативне виконання індивідуальних завдань.	4	Лекція, презентація	Поточний контроль: Усне, письмове опитування, тестовий контроль. Підсумковий контроль: диф. залік
10	<i>Методика проведення експертних оцінок якості медичної допомоги населенню.</i> Опрацювання навчальної літератури. Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми. Варіативне виконання індивідуальних завдань.	4	Лекція, презентація	Поточний контроль: Усне, письмове опитування, тестовий контроль. Підсумковий

				контроль: диф. залік
1 1	Аналіз чинників впливу на діяльність закладів охорони здоров'я. Опрацювання навчальної літератури. Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми. Варіативне виконання індивідуальних завдань.	2	Лекція, презентація	Поточний контроль: Усне, письмове опитування, тестовий контроль. Підсумковий контроль: диф. залік
1 2	Організація медичної експертизи втрати працездатності. Опрацювання навчальної літератури. Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми. Робота з нормативно-правовими документами. Варіативне виконання індивідуальних завдань.	4	Лекція, презентація	Поточний контроль: Усне, письмове опитування, тестовий контроль. Підсумковий контроль: диф. залік
1 3	Управління охороною здоров'я. Методика прийняття управлінських рішень. Управління персоналом. Опрацювання навчальної літератури. Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми. Варіативне виконання індивідуальних завдань.	4	Лекція, презентація	Поточний контроль: Усне, письмове опитування, тестовий контроль. Підсумковий контроль: диф. залік
1 4	Електронне здоров'я. Опрацювання навчальної літератури. Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми. Робота з електронною системою. Варіативне виконання індивідуальних завдань.	2	Лекція, презентація	Поточний контроль: Усне, письмове опитування, тестовий контроль. Підсумковий контроль:

				диф. залік
	Підсумковий контроль Підготовка до підсумкового контролю з дисципліни та складання диференційного заліку.	2	Лекція, презентація	Підсумковий контроль: диференційний залік
	Всього	50		

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

3.1. Оцінювання успішності навчання здобувачів освіти здійснюється на підставі чинної «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти ХНМУ», затвердженій наказом ХНМУ № 181 від 21.08.2021.

Поточна навчальна діяльність здобувачів вищої освіти контролюється викладачем академічної групи, після засвоєння здобувачами кожної теми дисципліни та виставляються оцінки з використанням 4-бальної (національної) системи. За підсумками семестру середню оцінку (з точністю до сотих) за ПНД викладач автоматично одержує за допомогою електронного журналу системи АСУ.

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність проводиться відповідно до чинної «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти ХНМУ», затвердженій наказом ХНМУ № 181 від 21.08.2021.

Підсумковий бал за ПНД у семестрі визначається як середнє арифметичне національних оцінок за кожне заняття та ПЗ, округлене до 2-х знаків після коми. Відповідно до вказаної Інструкції, перерахунок середньої оцінки за поточну навчальну діяльність (ПНД) у багатобальну шкалу, для дисциплін, що завершуються іспитом проводиться відповідно до таблиці 1.

Таблиця 1

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу (для дисциплін, що завершуються ДЗ)

4-бальна шкала	120-бальна шкала	4-бальна шкала	120-бальна шкала
5	120	3.91-3.94	94
4.95-4.99	119	3.87-3.9	93
4.91-4.94	118	3.83- 3.86	92
4.87-4.9	117	3.79- 3.82	91
4.83-4.86	116	3.74-3.78	90
4.79-4.82	115	3.7- 3.73	89
4.75-4.78	114	3.66- 3.69	88
4.7-4.74	113	3.62- 3.65	87
4.66-4.69	112	3.58-3.61	86
4.62-4.65	111	3.54- 3.57	85
4.58-4.61	110	3.49- 3.53	84
4.54-4.57	109	3.45-3.48	83
4.5-4.53	108	3.41-3.44	82
4.45-4.49	107	3.37-3.4	81

4-бальна шкала	120-бальна шкала
4.41-4,44	106
4.37-4,4	105
4.33-4,36	104
4.29-4,32	103
4.25- 4,28	102
4.2- 4,24	101
4.16- 4,19	100
4.12- 4,15	99
4.08- 4,11	98
4.04- 4,07	97
3.99-4,03	96
3.95- 3,98	95

4-бальна шкала	120-бальна шкала
3.33- 3,36	80
3.29-3,32	79
3.25-3,28	78
3.21-3,24	77
3.18-3,2	76
3.15- 3,17	75
3.13- 3,14	74
3.1- 3,12	73
3.07- 3,09	72
3.04-3,06	71
3.0-3,03	70
Менше 3	Недостатньо

Диференційований залік - це процес, протягом якого перевіряються отримані за курс (семестр):

- рівень теоретичних знань;
- розвиток творчого мислення;
- навички самостійної роботи;
- компетенції - вміння синтезувати отримані знання і застосовувати їх у вирішенні практичних завдань.

Диференційований залік проводиться викладачем групи на останньому практичному занятті

З урахуванням особливостей дисципліни диференційований залік проводиться у формі вирішення пакету тестових завдань (який включає базові (якірні) тестові завдання ЛП «Крок-2» у кількості **30 тестів**. Критерій оцінювання – 96% вірно вирішених завдань; «склав - не склав»), та оцінювання засвоєння практичних навичок та теоретичних знань за всіма темами дисципліни в день іспиту.

Кафедрою обрано підхід до оцінювання освоєння практичних навичок та теоретичних знань (табл.2).

Таблиця 2

Оцінювання теоретичних знань, якщо практичні навички оцінюються за критеріями «виконав», «не виконав»

Кількість питань	«5»	«4»	«3»	Усна відповідь за білетами, які включають теоретичну частину дисципліни	За кожну відповідь здобувач одержує від 10 до 16 балів, що відповідає: «5» - 16 балів; «4» - 13 балів; «3» - 10 балів.
1	16	13	10		
2	16	13	10		
3	16	13	10		
4	16	13	10		
5	16	13	10		
	80	65	50		

Оцінка з дисципліни визначається як середнє арифметичне балів ПНД, які переводяться у 120-бальну шкалу ЕСТС (табл.1) з додаванням балів, одержаних безпосередньо на диференційованому заліку.

Максимальна кількість балів, яку здобувач вищої освіти може набрати за вивчення дисципліни – 200 балів, у тому числі максимальна кількість балів за поточну навчальну діяльність – 120 балів, а також максимальна кількість балів за результатами іспиту - 80 балів. Мінімальна кількість балів становить 120, у тому числі мінімальна поточна навчальна діяльність – 70 та за результатами іспиту – 50 балів.

Таблиця 3

**Критерії оцінювання результатів навчальної діяльності
здобувачів освіти з дисциплін**

Оцінка	Критерії оцінювання
«Відмінно»	Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили
«Дуже добре»	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна
«Добре»	Студент вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок
«Задовільно»	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих
«Достатньо»	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні
«Незадовільно» з можливістю повторного складання семестрового контролю	Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу
«Незадовільно» з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Студент володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів
Зокрема, критерії оцінювання практичних навичок з дисциплін	

«Відмінно»	Студент відповідає високому (творчому) рівню компетентності: студент виявляє особливі творчі здібності, без помилок самостійно демонструє виконання практичних умінь та володіє системними теоретичними знаннями (знає методiku виконання практичних навичок, показання та протипоказання, можливі ускладнення, та ін.) та має здібності для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях.
«Добре»	Студент самостійно демонструє виконання практичних умінь, допускаючи деякі неточності, які швидко виправляє, володіє теоретичними знаннями (знає методiku виконання практичних навичок, показання та протипоказання, можливі ускладнення, та ін.
«Задовільно»	Студент демонструє виконання практичних умінь, допускаючи деякі помилки, які може виправити при корекції їх викладачем, володіє задовільними теоретичними знаннями (знає основні положення методики виконання практичних навичок, показання та протипоказання, можливі ускладнення, та ін.).
«Незадовільно»	Студент не може самостійно продемонструвати практичні вміння (виконує їх, допускаючи грубі помилки), не володіє достатнім рівнем теоретичних знань (не знає методики виконання практичних навичок, показань і протипоказань, можливих ускладнень, та ін.).

Оцінювання результатів вивчення дисциплін проводиться безпосередньо під час диференційованого заліку. Оцінка з дисципліни визначається як сума балів за ПНД та диференційованого заліку і становить min – 120 до max – 200. Відповідність оцінок за 200 бальною шкалою, чотирибальною (національною) шкалою та шкалою ECTS наведена у таблиці 4.

Таблиця 4

Шкала оцінювання у ХНМУ

Оцінка за 200 бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за чотирибальною (національною) шкалою
180–200	A	Відмінно
160–179	B	Добре
150–159	C	Добре
130–149	D	Задовільно
120–129	E	Задовільно
Менше 120	F, Fx	Незадовільно

Оцінка з дисципліни виставляється лише здобувачам вищої освіти, яким зараховані усі підсумкові заняття та диференційований залік.

Здобувачам вищої освіти м, що не виконали вимоги навчальних програм дисциплін виставляється оцінка **Fx**, якщо вони були допущені до складання

диференційованого заліку, але не склали його. Оцінка **Г** виставляється здобувачам вищої освіти, які не допущені до складання диференційованого заліку.

3.2. Питання до заліку:

1. Основні принципи охорони здоров'я в Україні. Правові засади охорони здоров'я.

2. Системи охорони здоров'я: цілі, функції. Типи систем охорони здоров'я, характеристики, переваги та недоліки.

3. Реформи в системі охорони здоров'я України: реформи в наданні послуг, фінансуванні, кадровому забезпеченні та управлінні охороною здоров'я.

4. Організаційні принципи медичної допомоги. Види медичної допомоги та заклади, що її надають.

5. Визначення поняття «первинна медична допомога» (ПМД). Основні принципи ПМД на засадах сімейної медицини. Центри первинної медичної допомоги.

6. Характеристика існуючих організаційних моделей роботи сімейних лікарів. Можливі організаційні моделі сімейної медицини в Україні.

7. Завдання та зміст роботи сімейного лікаря, співпраця з різними закладами охорони здоров'я, із соціальними службами. Роль центрів первинної медичної допомоги у медичному забезпеченні населення.

8. Організація позалікарняної (спеціалізованої та вузькоспеціалізованої) медичної допомоги населенню.

9. Зміст вторинної (спеціалізованої) та третинної (вузькоспеціалізованої, високотехнологічної, висококваліфікованої) стаціонарної медичної допомоги. Заклади, що надають стаціонарну допомогу.

10. Заходи щодо раціонального використання ліжкового фонду. Роль наступності між позалікарняними та лікарняними закладами.

11. Значення стаціонарозамінної допомоги, її організаційні форми. Функції та структура денного стаціонару.

12. Облік роботи стаціонарів, методика визначення та аналіз показників їх діяльності.

13. Особливості медичного забезпечення сільського населення; чинники, що на нього впливають.

14. Госпітальний округ: принцип створення та характеристика закладів.

15. Екстрена медична допомога: система, принципи, завдання, показники діяльності закладів. Організація екстренної медичної допомоги в сільській місцевості.

16. Центри екстреної медичної допомоги та медицини катастроф. Лікарня та станції швидкої медичної допомоги, основні завдання та функції.

17. Лікувально-профілактичні заклади з надання акушерсько-гінекологічної допомоги, особливості їх формування в умовах міської та сільської місцевостей; організація та зміст їх діяльності.

18. Експертна оцінка організаційних елементів медичного забезпечення вагітних і жінок з гінекологічними захворюваннями.

19. Перинатальний центр. Пологовий будинок. Жіноча консультація. Завдання, зміст роботи, структура, показники діяльності, особливості взаємодії між собою та закладами, що надають первинну медичну допомогу.

20. Заклади, що надають медичну допомогу дітям, їх структура та функції. Основні розділи роботи педіатра, сімейного лікаря. Організація спеціалізованої медичної допомоги дітям.

21. Організація медичної експертизи втрати працездатності. Види тимчасової непрацездатності, особливості проведення експертизи при окремих видах непрацездатності. Завдання лікуючих лікарів та ЛКК при проведенні експертизи тимчасової втрати працездатності.

22. Організація експертизи стійкої втрати працездатності. Види інвалідності. Медико-соціальні експертні комісії (МСЕК), їх види, функції.

23. Складові частини якості: структурна якість; якість технологій; якість результатів. Показники якості та ефективності медичної допомоги. Застосування клінічних протоколів та медичних стандартів.

24. Чинники, що впливають на ефективність діяльності закладів охорони здоров'я. Основні підходи до розробки заходів з покращення надання медичної допомоги.

25. Медико-соціальне забезпечення населення літнього віку. Паліативна та хоспісна допомога, принципи організації.

26. Поняття «медичне страхування». Особливості реалізації обов'язкового та добровільного медичного страхування. Проблеми впровадження страхової медицини в Україні.

27. Сутність науки управління, її предмет. Принципи управління. Складові частини процесу управління. Управлінське рішення.

28. Обізнаність щодо психічного здоров'я у суспільстві. Організація охорони психічного здоров'я на рівні первинної медичної допомоги, профілактичні та реабілітаційні заходи.

29. Електронне здоров'я. Структура, ресурси, послуги.

30. Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ). Мета та історія створення, завдання. Значення діяльності ВООЗ для країн світу та України.

3.3. Контрольні питання

Тема 1

1. Що таке «статистика» в сучасному розумінні, її основні риси?
2. Історія виникнення статистики.
3. Медична статистика, її завдання.
4. Розділи медичної статистики.
5. Поняття статистичної сукупності.
6. Поняття статистичних ознак.
7. Класифікація статистичних ознак.
8. Види статистичної сукупності.
9. Методи формування вибіркової статистичної сукупності.
10. Властивості статистичної сукупності.
11. Характеристика ознак статистичної сукупності.
12. Типи розподілу ознак у статистичній сукупності.

13. Інформаційно-аналітичне відділення.
14. Що таке статистичне дослідження?
15. Форми статистичного дослідження.
16. Способи отримання статистичної інформації.
17. Види статистичного дослідження.
18. Етапи статистичного дослідження.
19. Що таке мета дослідження?
20. Що таке план дослідження, його головні елементи?
21. Що таке програма дослідження, її види?
22. Особливості вибіркового дослідження.
23. Що таке статистична таблиця?
24. Види таблиць.
25. Вимоги до побудови статистичних таблиць.

Тема 3. Організація та проведення епідеміологічного дослідження. Розробка плану та програми наукового дослідження.

1. Що таке статистичне дослідження?
2. Форми статистичного дослідження.
3. Способи отримання статистичної інформації.
4. Види статистичного дослідження.
5. Етапи статистичного дослідження.
6. Що таке мета дослідження?
7. Що таке план дослідження, його головні елементи?
8. Що таке програма дослідження, її види?
9. Особливості вибіркового дослідження.
10. Що таке статистична таблиця?
11. Види таблиць.
12. Вимоги до побудови статистичних таблиць.

Тема 4. Відносні величини, методика їх обчислення. Графічне зображення статистичних даних.

1. Яке значення мають абсолютні величини, в яких випадках вони використовуються?
2. Визначення відносних величин, їх види, значення.
3. Методика розрахунку інтенсивного показника.
4. Методика розрахунку екстенсивного показника.
5. У чому відмінності між інтенсивними та екстенсивними показниками?
6. Методика розрахунку показника співвідношення.
7. У чому відмінності між інтенсивним показником і показником співвідношення?
8. Методика розрахунку показника наочності.
9. У яких випадках використовують показники інтенсивності, екстенсивності, співвідношення, наочності?
10. Які відносні величини можна використовувати для порівняння явищ, вивчення явищ в динаміці, по регіонах, в окремих групах?
11. Основні помилки, які найбільш часто зустрічаються при обчисленні та аналізі відносних величин.

12. З якою метою використовується графічний метод в статистиці?
13. Які основні елементи має графік?
14. Які існують види діаграм і чим визначається вибір того чи іншого виду діаграм?
15. Як побудувати лінійну діаграму при порівнянні декількох одноманітних або пов'язаних між собою явищ?
16. Види площинних діаграм і приклад їх використання?
17. Що таке радіальна, секторальна та об'ємна діаграми та в яких випадках вони застосовуються?
18. Що таке картодіаграми та картограма?
19. Які величини використовуються для побудови графічних зображень?

Тема 5. Варіаційні ряди. Середні величини, методика їх обчислення.

1. Що таке варіаційний ряд?
2. Які складові елементи має варіаційний ряд?
3. Які існують види варіаційних рядів?
4. Які параметри характеризують варіаційний ряд?
5. Які варіаційні ряди називаються простими?
6. Які варіаційні ряди називаються згрупованими?
7. Які варіаційні ряди називаються інтервальними?
8. Порядок складання інтервального варіаційного ряду, його етапи?
9. Яких вимог необхідно дотримуватися при побудові інтервального варіаційного ряду?
10. Що таке середня величина в статистиці?
11. Які види середніх величин Ви знаєте?
12. Що таке «мода» та «медіана»?
13. Яким вимогам повинен відповідати матеріал дослідження, вимоги до сукупності при визначенні середньої величини?
14. Які основні області практичного застосування середніх величин?
15. Які основні властивості середньої арифметичної величини Ви знаєте?
16. Який порядок розрахунку простої середньої арифметичної величини?
17. Який порядок розрахунку зваженої середньої арифметичної величини?
18. Який порядок розрахунку середньої арифметичної величини за способом моментів?
19. Яка основна властивість середньої арифметичної величини використовується для розрахунку її за способом моментів?
20. Чому найбільш достовірною характеристикою сукупності за середніми величинами є середня арифметична?
21. Чи можна за допомогою середніх величин проводити порівняння між собою статистичних сукупностей з різною варіацією кількісної ознаки?

Тема 6. Характеристика різноманітності ознаки. Методика оцінки ступеню неоднорідності ознаки, яка вивчається.

1. Що таке варіація ознаки, як вона розраховується і яка необхідність її характеризувати?

2. Які критерії характеризують різноманітність ознаки?

3. Що таке ліміт і амплітуда? В яких випадках застосовують ці величини?

4. Для якої мети використовується середнє квадратичне відхилення, в чому його перевага перед лімітом і амплітудою?

5. Методика обчислення середньоквадратичного відхилення за допомогою середньоарифметичного способу в простому та згрупованому варіаційному ряду?

6. Методика обчислення середньоквадратичного відхилення за допомогою способу моментів?

7. На чому базується розрахунок середньоквадратичного відхилення за допомогою способу моментів?

8. Що таке «правило 3-х сигм» і яке його практичне застосування?

9. Коефіцієнт варіації та його оцінка, в чому необхідність його розрахунку?

10. Сфери застосування середньоквадратичного відхилення і коефіцієнта варіації в медичній практиці?

Тема 7. Параметричні методи оцінки достовірності статистичних даних та аналізу гіпотез.

1. Що таке вибірка статистична сукупність і які вимоги до неї пред'являються? Що таке репрезентативність?

2. З якою метою проводиться оцінка достовірності результатів статистичного дослідження?

3. Методи оцінки достовірності результатів дослідження.

4. Методика визначення середньої помилки середньої арифметичної величини.

5. Методика визначення середньої помилки відносної величин.

6. Визначення довірчих меж середньої арифметичної і відносної величин.

7. У яких випадках визначається достовірність різниці середніх і відносних величин?

8. Методика обчислення достовірності різниці результатів статистичного дослідження?

9. Приклади використання критерію ймовірності різниці відносних показників і середніх арифметичних в медичній практиці.

Тема 8. Непараметричні методи оцінки достовірності статистичних даних і аналізу гіпотез.

1. В яких випадках доцільно застосовувати непараметричні методи статистичної обробки матеріалу?

2. Які переваги мають параметричні методи?

3. Дайте характеристику незалежних і взаємопов'язаних явищ в статистичних сукупностях.

4. Перерахуйте непараметричні критерії, які використовуються для оцінки достовірності різниці взаємопов'язаних результатів статистичного дослідження.

5. Перерахуйте непараметричні критерії, які використовуються для оцінки достовірності різниці невзаємопов'язаних результатів статистичного дослідження.

6. Охарактеризуйте застосування критерію знаків, і методику його розрахунку.

7. Охарактеризуйте застосування Т-критерію Вілкоксона (Уилкоксона), і методику його розрахунку.

8. Охарактеризуйте застосування Х-критерію Ван дер Вардена і методику його розрахунку.

7. Охарактеризуйте застосування критерію Колмогорова-Смирнова і методику його розрахунку.

Тема 9. Аналіз взаємозв'язку між досліджуваними параметрами статистичних сукупностей (кореляційно-регресійний аналіз).

1. Види взаємозв'язків між явищами, їх визначення.

2. Кореляційний зв'язок, способи його відображення.

3. Оцінка напрямку і сили кореляційної зв'язку.

4. Методи розрахунку коефіцієнта кореляції.

5. Методика розрахунку коефіцієнта кореляції методом квадратів (метод Пірсона).

6. У яких випадках визначається коефіцієнт кореляції методом рангів (метод Спірмена)?

7. Методика розрахунку коефіцієнта кореляції методом рангів.

8. Оцінка достовірності коефіцієнта рангів

Тема 10. Метод стандартизації, його застосування в статистичному дослідженні

1. Визначення методу стандартизації.

2. Практичне значення методу стандартизації.

3. Методи визначення стандартизованих показників.

4. Зворотний метод стандартизації.

5. Визначення прямого методу стандартизації.

6. Умови застосування прямого методу стандартизації.

7. Сутність прямого методу стандартизації.

8. Етапи прямого методу стандартизації.

9. Перший етап прямого методу стандартизації.

10. Другий етап прямого методу стандартизації.

11. Третій етап прямого методу стандартизації.

12. Четвертий етап прямого методу стандартизації.

13. П'ятий етап прямого методу стандартизації.

Тема 11. Фактори ризику та їх виявлення. Методика обчислення та аналізу показників ризику.

1. Дайте визначення, що таке фактор ризику.

2. У чому різниця між причинами захворювань і факторами ризику?

3. Яке явище називається синергізмом і антагонізмом?

4. Як класифікуються причини відповідно до моделі багатфакторної природи причин захворювань? Що таке додаткові, необхідні та достатні чинники ризику? Наведіть приклади.

5. Перерахуйте основні групи факторів ризику та визначте їх кількісний вклад у формування громадського здоров'я.

6. Які показники частоти використовуються в епідеміологічних дослідженнях?

7. В епідеміологічних дослідженнях якого типу отримують інформацію про поширеність захворювань?

8. Чим відрізняється кумулятивний коефіцієнт захворюваності від коефіцієнта захворюваності?

9. Перелікуйте види факторів ризику, які розраховуються за результатами епідеміологічних досліджень?

10. Що таке додатковий (абсолютний, атрибутивний ризик)?

11. Що таке відносний ризик?

12. Про що свідчить значення відносного ризику менше 1?

13. Про що свідчить значення відносного ризику вище 1?

14. Як розраховується популяційний додатковий ризик?

15. Що таке співвідношення шансів?

16. Як розраховується показник співвідношення шансів?

Тема 12. Оформлення результатів наукового дослідження. Основні підходи підготовки наукової публікації.

1. Що являє собою «науковий продукт діяльності»? Охарактеризувати основні його види.

2. За рахунок чого можна покращити якість змістовного наповнення наукового продукту?

3. Яким чином пов'язані між собою теоретична, аналітична та концептуальна частина наукового продукту?

4. Критерії оцінювання наукового продукту.

5. Вимоги до оформлення наукового продукту.

6. Загальні вимоги до змістовної частини.

7. Вимоги до оформлення ілюстрацій та таблиць.

8. Вимоги до стилістики викладу матеріалів.

9. Вимоги до оформлення списку використаних джерел.

10. Особливості підготовки наукових статей.

11. Особливості підготовки тез доповідей та їх презентацій для фахового комунікативного заходу.

12. Сутність і значення індексного методу аналізу.

13. Сутність індексу.

14. Сутність процесу індексування.

15. Ваги в індексному методі, їх застосування та особливості визначення.

16. Види індексів і їх коротка характеристика.

17. Загальні правила побудови індексів.

18. Індивідуальні індекси: побудова, розрахунок, аналіз результатів.

19. Зведені індекси та їх види.

20. Агрегатні індекси: побудова, розрахунок, аналіз результатів.

21. Середньозважені індекси: побудова, розрахунок, аналіз результатів.

22. Індеси середніх величин: побудова, розрахунок, аналіз результатів.
23. Територіальні індеси: побудова, розрахунок, аналіз результатів.
24. Взаємозв'язок індесів.

Тема 13. Комплексна оцінка здоров'я населення.

1. Визначення поняття індивідуального, групового, регіонального і популяційного здоров'я.
2. Основні методи вивчення стану здоров'я населення.
3. Що мається на увазі під комплексним методом вивчення стану «здоров'я» населення?
4. Що мається на увазі під інтегральними методами вивчення стану «здоров'я» населення? Перерахуйте основні інтегральні методи.
5. Назвіть джерела вивчення популяційного здоров'я населення.
6. Регіональні особливості стану здоров'я населення України.
7. Оцінка стану здоров'я населення на основі коефіцієнта життєстійкості.
8. Індекс людського розвитку (ІЛР), його показники і оцінка.
9. Показник дожиття населення до певного віку (до 1, 5, 15, 45 і 65 років).
10. Сутність оцінки популяційного здоров'я на основі Індесу «DALY».
11. Основні положення методики оцінки якості життя населення.
12. Медико-соціальне значення дитячої смертності та її роль в оцінці популяційного здоров'я.
13. Медико-соціальне значення середньої тривалості майбутнього життя населення і її роль в оцінці популяційного здоров'я.
14. Назвіть фактори ризику, які беруть участь у формуванні здоров'я населення. Їх класифікації.
15. Назвіть групи здоров'я населення, значення виділення груп здоров'я для практичної охорони здоров'я.
16. Загальні тенденції основних показників здоров'я населення України.
17. Назвіть критерії досягнення певного рівня здоров'я для населення України, певні експертами ВООЗ.
18. Дайте визначення «Фізичний розвиток»
19. Які критерії відносяться до біологічного розвитку?
20. Які стандарти біологічного розвитку?
21. Які критерії відносяться до морфо-функціональним розвитку?
22. Які стандарти морфо-функціональним розвитку?
23. За допомогою яких методик проводиться аналіз отриманих даних?
24. Які закономірності фізичного розвитку дитячого населення України?
25. З чим пов'язана погіршення показників фізичного розвитку?
26. Яким чином можна поліпшити ці показники?
27. Як проявлявся процес акселерації в другій половині ХХ століття?
28. Як змінилися терміни статевого дозрівання?
29. Як змінилися процеси окостеніння?
30. Які обговорюються процеси акселерації?
31. Які проблеми ставить перед сучасними медиками сам процес акселерації?

Тема 14. Методика вивчення та оцінка основних демографічних показників (статика населення).

1. Що таке демографія, її основні розділи?
2. Що характеризує статика населення?
3. Яким чином проводиться перепис населення та основні вимоги до його організації та проведення?
4. Які основні особливості чисельності населення в світі та в Україні?
5. Щільність населення та регіональні особливості.
6. Статеві та вікові особливості населення в світі та в Україні.
7. Тип вікової структури, порядок його визначення.
8. Особливості розподілу населення за місцем проживання.
9. Старіння населення та значення його для охорони здоров'я.
10. Показник «демографічного навантаження». Методика розрахунку.
11. Що таке урбанізація?
12. Які демографічні особливості в Україні?
13. Значення статистики для охорони здоров'я.

Тема 15. Методика вивчення та оцінка основних демографічних показників природного руху населення (динаміка населення). Аналіз демографічної ситуації. Методика вивчення та оцінка показників малюкової смертності.

1. Що таке демографія, її основні розділи?
2. Що характеризує динаміка населення?
3. Що таке «міграція» та які є види міграцій?
4. Яким чином здійснюється аналіз міграційних процесів?
5. Що таке природний рух населення?
6. Які показники характеризують природний рух населення?
7. Депопуляція як медико-соціальна проблема суспільства.
8. Джерела вивчення показників природного руху.
9. Народжуваність та методика визначення коефіцієнтів народжуваності, їх види.
10. Спеціальні показники народжуваності та їх значення для аналізу демографічних процесів.
11. Фактори, що впливають на рівень народжуваності.
12. Яким чином і на підставі яких документів проводиться реєстрація народжених громадян України?
13. Тенденції, що характерні для показника народжуваності в Україні.
14. Загальний та спеціальний показник смертності населення. Методика їх обчислення.
15. Яким чином та на підставі яких документів проводиться реєстрація померлих громадян України?
16. Причини смертності в різних статевовікових групах населення.
17. Природний приріст (природний спад) населення, особливості аналізу демографічних процесів на підставі природного приросту (природного спаду).
18. Середня очікувана тривалість життя, її регіональні та національні особливості.

19. Характеристика сучасної демографічної ситуації в Україні.
20. Дайте визначення малюкової смертності.
21. Які виділяють періоди малюкової смертності?
22. Які фактори впливають на формування рівня малюкової смертності?
23. Що таке перинатальна смертність?
24. Які види перинатальної смертності?
25. Охарактеризуйте, неонатальну та ранню неонатальну смертність.
26. Охарактеризуйте, пізню неонатальну та постнеонатальну смертність.
27. Які причини малюкової смертності?
28. Назвіть причини смерті дітей на 1-му місяці життя.
29. Як розраховується показник малюкової смертності?
30. Які існують типи малюкової смертності?
31. Який тип малюкової смертності кращий і чому?
32. Охарактеризуйте смертність хлопчиків і дівчаток першого року життя.
33. Які регіональні особливості малюкової смертності?
34. Охарактеризуйте, динаміку малюкової смертності в Україні.
35. Охарактеризуйте, смертність дітей до 5 річного віку, значення даного коефіцієнта.
36. Дайте визначення поняття «дитяча смертність».
37. Дайте визначення материнської смертності.
38. Види материнської смертності.
39. Які основні причини материнської смертності?
40. Які поняття пропонує враховувати ВООЗ для удосконалення обліку померлих від акушерських причин?
41. Охарактеризуйте, регіональні особливості материнської смертності.

Тема 16. Методика вивчення та оцінка показників захворюваності населення (методи вивчення захворюваності).

1. Медико-соціальне значення захворюваності населення.
2. Методи вивчення захворюваності населення, їх характеристики.
3. Переваги та недоліки кожного методу.
4. Вивчення захворюваності на підставі звернень населення в лікувально-профілактичні заклади.
5. Вивчення захворюваності за даними профілактичних оглядів.
6. Вивчення захворюваності за даними про причини смерті.
7. Вивчення захворюваності методом опитування.
8. Вивчення захворюваності за спеціальними вибірковими дослідженнями.
9. Види захворюваності населення.

3.4. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота здобувачів вищої освіти під керівництвом викладача з дисципліни «Соціальна медицина, громадське здоров'я та основи доказової медицини» проводиться протягом семестру у формі: вивчення літературних джерел, рекомендованих для опанування тем і проблем та підготовки доповідей за ними; вивчення нормативних документів,

рекомендованих для вивчення різних тем дисципліни; роботи з електронною системою; виконання індивідуальних завдань.

Здобувачі вищої освіти заочної форми навчання повинні виконати індивідуальне завдання і надіслати його на перевірку викладачеві (на e-mail) не пізніше, ніж за 10 днів до початку навчальної сесії.

Завдання (теми) для індивідуальної роботи здобувачі обирають із запропонованого переліку. Також здобувачі можуть самостійно запропонувати тему для виконання індивідуального завдання, спираючись на сферу своїх наукових інтересів або практичної діяльності, при цьому вони мають узгодити її з викладачем.

Критерії оцінювання індивідуального завдання. Робота повинна мати обсяг 10-16 сторінок тексту стандартного оформлення (розмір аркуша А4, шрифт – Times New Roman, кегль – 14, міжрядковий інтервал – 1,5, абзацний відступ – 1,25, вирівнювання по ширині, між абзацні відступи – відсутні) і повністю розкривати зміст обраних питань. Робота має бути структурована та містити перелік використаних літературних джерел, оформлений відповідно до існуючих вимог. Робота має бути подана на перевірку у визначені строки.

Невідповідність змісту, занадто великий або малий обсяг роботи, невідповідність формальним вимогам до оформлення, відсутність переліку використаних джерел або його неправильне оформлення, недостатня структурованість роботи, невчасне подання роботи на перевірку є підставами для зниження оцінки або ж повернення роботи на доопрацювання.

Теми індивідуальних завдань

1. Спеціалізовані диспансери в Україні: діяльність та перспективи розвитку.
2. Перинатальні центри – нова форма охорони здоров'я матері та дитини. Причини та наслідки впровадження.
3. Проблема безпліддя в Україні. Центри репродуктивного здоров'я. Проблема екстракорпорального запліднення.
4. Будинки дитини як заклади медико-соціального захисту: проблеми та перспективи розвитку.
5. Спеціалізовані заклади для осіб похилого віку (геріатрична служба): сьогодення та перспективи розвитку.
6. Розвиток паліативної допомоги в Україні. Хоспіси: проблеми та перспективи розвитку.
7. Розвиток страхової медицини в Україні. Історія та сучасність.
8. Санаторно-курортна служба в Україні: мережа закладів, їх діяльність та перспективи розвитку.
9. Фінансування системи охорони здоров'я в Україні та за кордоном: проблеми, реформування.
10. Медична освіта в Україні. Система підвищення кваліфікації лікарів: заклади, атестація, категорії.
11. Кадрове забезпечення системи охорони здоров'я в Україні.

12. Фармацевтична галузь в Україні: мережа закладів, діяльність та перспективи розвитку.

13. Електронне здоров'я. Структура, ресурси, послуги.

14. Медична наука в Україні: мережа науково-дослідних закладів, наукові ступені в медицині, Національна академія медичних наук України.

15. Критерії медичної та соціальної ефективності діяльності медичних закладів в різних країнах світу (на прикладі окремої країни).

3.5. Правила оскарження оцінки

Правила оскарження прописані в «Положенні про апеляцію результатів підсумкового контролю здобувачів освіти Харківського національного медичного університету» №35/2020 від 30.09 2020 року.

Апеляція - оскарження здобувачами освіти результатів підсумкового контролю.

Апеляція результатів підсумкового контролю знань здобувачів освіти є складовою організаційного забезпечення освітнього процесу. Розгляд апеляції проводиться з метою визначення об'єктивності виставленої оцінки. Головне завдання апеляційної процедури - подолання елементів суб'єктивізму при оцінюванні знань здобувачів освіти, уникнення непорозумінь та спірних ситуацій, створення сприятливих умов для розвитку та реального забезпечення законних прав і інтересів осіб, які навчаються.

Здобувачі вищої освіти мають право подавати апеляцію на отриману підсумкову оцінку, то виставлена з дисципліни. Незадовільні оцінки, отримані здобувачем освіти у разі відсутності на підсумковому контролі без поважної причини (відповідно до встановленого в університеті порядку). оскарженню не підлягають.

Спірні питання стосовно оцінок, отриманих при складанні атестації, розглядаються екзаменаційною комісією.

Порядок створення та склад апеляційної комісії

Апеляційна комісія створюється для вирішення спірних питань, які виникли під час здійснення підсумкового контролю, і розгляду апеляції здобувачів освіти ХНМУ.

До складу апеляційної комісії входить проректор з наукової або науково-педагогічної роботи, директор навчально-наукового інституту якості освіти, начальник навчально-методичного відділу, керівник відповідного деканату, інституту, завідувач аспірантури, докторантури і клінічної ординатури, гарант освітньої програми, науково-педагогічні працівники, які задіяні в реалізації відповідної освітньої програми (в т. ч. ті що викладають дисципліну оцінка з якої є спірною, але не проводили підсумковий контроль у даного здобувача), представники студентського самоврядування. Склад апеляційної комісії не менше 5 осіб.

Порядок подання заяви про апеляцію

До початку проведення підсумкового контролю керівник відповідного деканату, інституту, завідувач аспірантури, докторантури і клінічної ординатури доводить до відома здобувачів освіти зміст цього Положення.

Подання заяви про апеляцію (далі - заява) здійснюється здобувачем

освіти особисто у письмовій формі не пізніше наступного дня після оголошення результатів складання підсумковою контролю

Здобувач освіти подає заяву до відповідного деканату, інституту, відділу аспірантури, докторантури і клінічної ординатури па якому він навчається. Керівник даного підрозділу реєструє заяву у навчально-методичному відділі іа надає її на підпис ректора, готує проєкл наказу про склад апеляційної комісії, повідомляє здобувачу освіт и дату і' місце засідання апеляційної комісії.

Якщо здобувач освіти, який оскаржує результати підсумкового контролю, бажає додати до заяви додаткові документи, то він повинен це зробити під час подання заяви (письмові роботи додатково не надаються).

Заява повинна бути розглянута па засіданні апеляційної комісії не пізніше двох наступних робочих днів після її подання.

Порядок розгляду заяв

Заяви розглядаються під час засідання апеляційної комісії. На одному засіданні апеляційної комісії може розглядатись декілька заяв.

Здобувач освіти, який подавав заяву, має право бути присутнім на усіх засіданнях апеляційної комісії при розгляді ного заяви. У випадку його відсутності секретарем комісії у протокол засідання повинен бути зроблений відповідний запис.

Для розгляду заяви, керівником відповідного деканату, інституту, завідувачем аспірантури, докторантури і клінічної ординатури до апеляційної комісії подаються оригінали письмових робіт здобувача освіти з підсумкового контролю, роздрукований варіант комп'ютерного тестування, журнали обліку роботи академічної групи тощо.

При розгляді заяви щодо підсумкового контролю, який проводився у письмовій формі, повторне чи додаткове опитування здобувача освіти апеляційною комісією заборонено. Апеляційна комісія розглядає та аналізує письмову роботу керуючись критеріями оцінювання відповідної дисципліни.

При розгляді заяви щодо підсумкового контролю, який проводився в усній формі здобувачу освіти, за рішенням апеляційної комісії, може бути надана можливість повторно скласти підсумковий контроль піл час засідання апеляційної комісії за новим білетом, з комплекту білетів з дисципліни. Для об'єктивності та прозорості білет, за яким здобувач освіти вперше складав підсумковий контроль, вилучається з комплекту.

Рішення апеляційної комісії приймаються більшістю голосів від загального складу комісії. У разі рівної кількості голосів "за" та "проти" приймається рішення, яке підтримав голова комісії.

Результатом розгляду заяви «прийняття апеляційною комісією одного з двох рішень:

попереднє оцінювання знань здобувача освіти на підсумковому контролі відповідає рівню якості його знань з даної навчальної дисципліни і не змінюється;

попереднє оцінювання знань здобувача освіти на підсумковому контролі не відповідає рівню якості його знань з даної навчальної дисципліни і

заслуговує іншої оцінки (вказується нова оцінка відповідно до діючої в ХНМУ шкали оцінювання результатів підсумкового контролю), але не нижчої за отриману на підсумковому контролі, за яким подана заява.

Якщо в результаті розгляду заяви апеляційна комісія приймає рішення про зміну попередніх результатів підсумкового контролю, нова оцінка знань здобувача освіти виставляється відповідно до шкали оцінювання результатів підсумкового контролю ХНМУ спочатку в протоколі засідання апеляційної комісії, а потім змінюється коректурним способом - в письмовій роботі, у відомості успішності та заліковій книжці (індивідуальному навчальному плані) здобувачем освіти.

4. ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Політика курсу полягає у дотриманні Етичного Кодексу, укладеного університетською спільнотою, в якому визначено основні моральні принципи (Кодекс корпоративної етики ХНМУ представлений на сайті <http://knmu.edu.ua>)

Відповідно до діючої «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності при Європейській кредитно-трансферній системі організації навчального процесу» здобувачі вищої освіти мають отримати оцінку за кожною темою дисципліни. Якщо здобувач пропустив навчальне заняття він має його відпрацювати відповідно до «Положення про порядок відпрацювання студентами Харківського національного медичного університету навчальних занять». Відпрацювання проводяться щоденно черговому викладачу кафедри.

У разі, якщо здобувач не здав вчасно індивідуальне завдання з поважної причини, необхідно повідомити викладача про таку ситуацію та встановити новий строк здачі. Якщо здобувач не встигає з виконанням індивідуального завдання він може попросити у викладача відкладення терміну з обґрунтуванням причини невчасного виконання (викладач вирішує в кожній конкретній ситуації чи є сенс продовження строку виконання і на який термін).

У разі невиконання завдань під час навчальних занять, чи невиконання частини такого заняття викладач виставляє незадовільну оцінку, яку здобувач має перескласти викладачеві у вільний час викладача і здобувача, який слід попередньо призначити.

Під час лекційного заняття здобувачам вищої освіти рекомендовано вести конспект заняття та зберігати достатній рівень тиші.

Під час практичних занять очікується достатній рівень підготовленості здобувачів до них та активна участь в роботі і виконанні поставлених викладачем завдань. Зокрема, очікується активна участь під час обговорення в аудиторії, здобувачі мають бути готовими детально розбиратися в матеріалі, ставити запитання, висловлювати свою точку зору, дискутувати. Під час занять важливі:

- повага до колег, ввічливість та вихованість,
- толерантність до інших та їхнього досвіду,
- сприйнятливність та неупередженість,
- здатність не погоджуватися з думкою, але шанувати особистість опонента /-ки),

- ретельна аргументація своєї думки та сміливість змінювати свою позицію під впливом доказів,

- я-висловлювання, коли людина уникає непотрібних узагальнювань, описує свої почуття і формулює свої побажання з опорою на власні думки і емоції,

- обов'язкове знайомство з першоджерелами, підготовленість до заняття.

Вітається творчий підхід у різних його проявах. Від здобувачів вищої освіти очікується зацікавленість участю у різноманітних науково-комунікативних заходах з предметного профілю.

Успішне проходження курсу вимагає дотримання академічної доброчесності, знання та вміння використовувати при підготовці до занять та виконанні завдань Положення про порядок перевірки у Харківському національному університеті текстових документів – дисертаційних робіт, звітів за науково-дослідними роботами, наукових публікацій, матеріалів наукових форумів, навчальної літератури, навчально-методичних видань та засобів навчання на наявність текстових запозичень.

Поведінка в аудиторії

Основні «так» та «ні»

Здобувачам вищої освіти важливо дотримуватися правил належної поведінки в університеті. Ці правила є загальними для всіх, вони стосуються також і всього професорсько-викладацького складу та співробітників/-ць, і принципово не відрізняються від загальноприйнятих норм. Під час занять здобувачі мають бути вдягнені в медичні халати (професійний одяг).

Під час занять дозволяється:

- залишати аудиторію на короткий час за потреби та за дозволом викладача;

- пити воду;

- фотографувати слайди презентацій;

- брати активну участь у ході заняття.

заборонено:

- їсти (за виключенням осіб, особливий медичний стан яких потребує іншого – в цьому випадку необхідне медичне підтвердження);

- палити, вживати алкогольні і навіть слабоалкогольні напої, інші напої окрім води, а також наркотичні засоби;

- нецензурно висловлюватися або вживати слова, які ображають честь і гідність колег та професорсько-викладацького складу;

- грати в азартні ігри;

- наносити шкоду матеріально-технічній базі університету (псувати інвентар, обладнання; меблі, стіни, підлоги, засмічувати приміщення і території);

- галасувати, кричати або прослуховувати гучну музику в аудиторіях і навіть у коридорах під час заняття

Охорона праці

На першому занятті з курсу буде роз'яснено основні принципи охорони праці шляхом проведення відповідного інструктажу. Очікується, що кожен

повинен знати, де найближчий до аудиторії евакуаційний вихід, де знаходиться вогнегасник, як їм користуватися тощо

5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

5.1. Загальні положення

Кодекс академічної доброчесності Харківського національного медичного університету, який затверджено наказом ХНМУ від 27.08.2019 року № 305 (далі – Університет) розроблено з метою підтримки ідеї доброчесності та гідних взаємин між учасниками академічного процесу; пропагування важливості академічної доброчесності; вирішених питань щодо підняття якості вищої освіти; сприяння розвитку позитивної репутації; підвищення рейтингу викладачів та конкурентоспроможності випускників університету; розвитку навичок добросовісної та коректної роботи із джерелами інформації; дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальної власності інших осіб; активізації самостійності та індивідуальності при створенні власних творів, а також підвищення відповідальності за порушення загальноприйнятих правил цитування.

Основними завданнями впровадження політики академічної доброчесності в Університеті є: попередження та усунення випадків академічного шахрайства серед студентів та викладачів Університету, виховання негативного відношення до плагіату, проведення постійної цілеспрямованої роботи щодо розвитку у здобувачів освіти академічної доброчесності.

Даним Кодексом встановлено принципи академічної доброчесності в освітньому процесі, права та обов'язки учасників академічного процесу, види порушень академічної доброчесності та порядок їх усунення.

Викладачі, дослідники і студенти, які виявляють прагнення до академічної доброчесності повинні стати зразком для наслідування й підвищувати стандарт освітньої та наукової діяльності в цілому. Порушення правил академічної доброчесності не повинні негативно впливати на репутацію Університету й зменшувати цінність освітніх та наукових ступенів, що здобуваються в університеті.

Кодекс розроблено на підставі вимог чинного законодавства: на основі Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право та суміжні права», «Про запобігання корупції». При формуванні документу було використано нормативно-правову базу Кабінету Міністрів України, інформацію з міжнародних публікацій Ради Європи; враховано рекомендації Міністерства освіти і науки України щодо впровадження етичних кодексів в українських ЗВО.

1.3. Метою даного Кодексу, в рамках навчального (освітнього) процесу та наукової діяльності, є популяризація принципів академічної доброчесності серед співробітників та здобувачів вищої освіти.

Основними принципами академічної доброчесності в освітньому процесі є:

Законність. У своїй діяльності дотримуватися Конституції України, законів та підзаконних актів.

Науковість. Об'єктивно висвітлювати наукові факти, поняття, наукові досягнення, ознайомлювати з науковими методами.

Чесність та порядність. Не допускати використання неправдивих тверджень.

Взаємна довіра. Вільний обмін ідеями та інформацією.

Ввічливість та толерантність. З повагою та доброзичливістю ставитися до інших, їхніх думок, поглядів, переконань.

Справедливість та об'єктивність. Неупереджене ставлення один до одного, об'єктивна оцінка результатів навчальної, дослідницької та трудової діяльності, неупереджено розглядати дискусійні питання, без особистих уподобань або вигоди.

Компетентність й професіоналізм. Передбачає наявність аналітичних здібностей, моральних якостей, внутрішньої культури, емоційного інтелекту, знання ділового етикету, високу організацію праці.

Добросовісність та відповідальність. Брати відповідальність за результати своєї діяльності, виконувати взяті на себе зобов'язання.

Партнерство та взаємодопомога. Сприйняття всіх учасників освітнього процесу як рівноправних сторін.

Безпека та добробут. Діяльність учасників освітнього процесу не повинна приводити до виникнення загроз їхньому життю, здоров'ю та майну Університету.

Соціальна справедливість та рівність. Рівний доступ до освіти незалежно від раси, статі, гендерної ідентичності, сексуальної орієнтації, політичних, релігійних переконань, етнічного, соціального походження, стану здоров'я.

Демократичне управління. Управління системою вищої освіти та Університетом повинні здійснюватися із залученням усіх відповідних учасників освітнього процесу при етичному виконанні керівництвом університету своїх повноважень на всіх ланках.

Якісна освіта. Самовдосконалення та вдосконалення системи освіти. Усі учасники академічного процесу підтримують ідею найвищої можливої якості освіти, докладаючи максимум зусиль до постійного вдосконалення освітньої системи, у тому числі через власний професійний розвиток.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Громадське здоров'я : підручник для студ. вищих мед. навч. закладів. – Вид. 3 – Вінниця : «Нова книга», 2013. – 560 с.
2. Социальная медицина и организация здравоохранения / под общ. ред. Ю.В. Вороненка, В.Ф. Москаленко. – Тернополь : Укрмедкнига. 2000. – С. 23-32.
3. Oxford Textbook of Global Public Health, 6 edition. Edited by RogesDetels, Martin Gulliford, QuarraishaAbdoolKarimand ChorhChuan Tan. – Oxford University Press, 2017. – 1728 p.
4. Medical Statistics at a Glance Text and Workbook. Aviva Petria, Caroline Sabin. – Wiley-Blackwell, 2013. – 288 p.
5. Збірник тестових завдань до державного випробування з гігієни, соціальної медицини, організації та економіки охорони здоров'я / за ред. В.Ф. Москаленка, В.Г. Бардова, О.П. Яворовського. – Вінниця : Нова Книга, 2012. – 200 с.
6. Тестові завдання з соціальної медицини, організації охорони здоров'я та біостатистики : навч. посібн. для студентів мед. ф-тів / за ред. В.А. Огнєва. – Харків : Майдан, 2005. – С. 141–148.
7. Методичні рекомендації кафедри.
8. Лекційний курс кафедри.

Допоміжна

1. Board Review in Preventive Medicine and Public Health. Gregory Schwaid. – ELSEVIER., 2017. – 450 p.
2. Donaldson's Essential Public Health, Fourth Edition. Liam J. Donaldson, Paul Rutter – CRC Press, Taylor&Francis Group, 2017 – 374 p.
3. Jekel's epidemiology, biostatistics, preventive medicine and public health. Fourth edition. DavidL. Katz, Joann G. Elmore, Dorothea M.G. Wild, Sean C. Lucan. – ELSEVIER., 2014. – 405 p.
4. Oxford Handbook of Public Health Practice, Fourth Edition. Charles Guest, Walter Ricciardi, Ichiro Kawachi, Iain Lang. – Oxford University Press, 2012 - 656 p.
5. Primer of Biostatistics, Seventh Edition. Stanton A. Glantz – McGraw-HillEducation, 2012. – 320 p.
6. Доклад о состоянии здравоохранения в Европе 2012. Курс на благополучие. – ВОЗ, 2013. – 190 с.
7. Доклад о состоянии здравоохранения в мире 2013 г. – ВОЗ, 2013. – 206 с. (режим доступа: www.who.int/whr/2013/report/ru).
8. Збірник тестових завдань до державних випробувань з гігієни, соціальної медицини, організації та економіки охорони здоров'я : навч. посібник. – Вінниця : Нова книга, 2012 – 200 с.
9. Здоровье 2020 – основы европейской политики и стратегии для XXI века. – ВОЗ, 2013. – 232 с.

10. Методи соціальної медицини / під ред. О.М. Очередыко, О.Г. Процек. – Вінниця : Тезис, 2007. – 410 с.
11. Мочерный С.В., Некрасова В.В. Основы организации предпринимательской деятельности : учебник для вузов. – М. : «Приор-издат», 2004. – 544 с.
12. Населення України. Демографічний щорічник. – К. : Держкомстат України. (режим доступу: www.ukrstat.gov.ua).
13. Попченко Т.П. Реформування сфери охорони здоров'я в Україні: організаційне, нормативно-правове та фінансово-економічне забезпечення. – К. : НІСД, 2012. – 96 с.
14. Посібник із соціальної медицини та організації охорони здоров'я. – К. : «Здоров'я», 2002. – 359 с.
15. Програмні тестові питання з соціальної медицини та організації охорони здоров'я. – Тернопіль : Укрмедкнига, 2001. – 316 с.
16. Соціальна медицина і організація охорони здоров'я (для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів України IV рівня акредитації. – К. : Книга плюс, 2010. – 328 с.
17. Щорічна доповідь про стан здоров'я населення, санітарно-епідемічну ситуацію та результати діяльності системи охорони здоров'я України. 2016 рік / МОЗ України, ДУ «УІСД МОЗ України». – Київ, 2017. – 516 с.

7. Інформаційні ресурси

1. Всесвітня організація охорони здоров'я. – URL: www.who.int
2. Европейская база данных «Здоровье для всех». – URL: www.euro.who.int/ru/home
3. Кохрейнівський центр доказової медицини. – URL: www.cebm.net
4. Кохрейнівська бібліотека. – URL: www.cochrane.org
5. Національна медична бібліотека США. – MEDLINE. – URL: www.ncbi.nlm.nih.gov/PubMed
6. Канадський центр доказів в охороні здоров'я. – URL: www.cche.net
7. Центр контролю та профілактики захворювань. – URL: www.cdc.gov
8. Центр громадського здоров'я МОЗ України. – URL: www.phc.org.ua
9. Українська база медико-статистичної інформації «Здоров'я для всіх». – URL: <http://medstat.gov.ua/ukr/news.html?id=203>
10. Журнал British Medical Journal. – URL: www.bmj.com
11. Журнал Evidence-Based Medicine. – URL: www.evidence-basedmedicine.com

8. ІНШЕ

Корисні посилання:

Положення про запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями і дискримінацією у ХНМУ http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog-sex.doc

Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Харківському національному медичному університеті http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_ad_etyka_text.pdf

Порядок проведення занять з поглибленого вивчення студентами Харківського національного медичного університету окремих дисциплін понад обсяг навчального плану
http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/nak-poriad-pogl-vyv-dysc.docx

Положення про Комісію з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами ХНМУ
http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_komis_ad_text.pdf

Положення про визнання результатів неформальної освіти в Харківському національному медичному університеті
http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_neform_osv.pdf

ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА:

http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=7108%3A2021-03-10-14-08-02&catid=12%3A2011-05-10-07-16-32&Itemid=33&lang=uk

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ:

http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=2520%3A2015-04-30-08-10-46&catid=20%3A2011-05-17-09-30-17&Itemid=40&lang=uk